

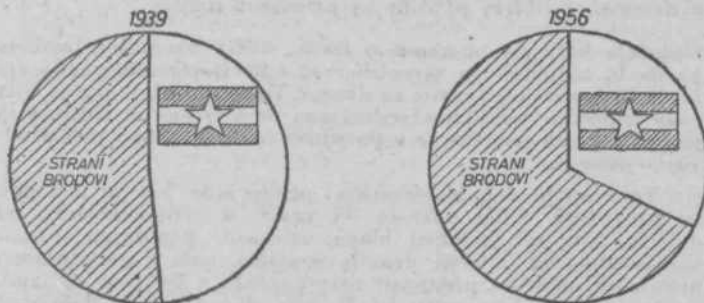
## Graditev domače trgovske mornarice

(Nadaljevanje s 5. strani)

tudi v prometu z drugimi državami nudi lastna mornarica določene prednosti. V vsakem primeru tako neposredno kakor posredno prispeva k širšemu in uspešnejšemu vključevanju v svetovno tržišče.

Ni govora o nujnem in absolutnem usmerjanju v izgraditev domače mornarice. To nam niti ne bi bilo možno. Veliki posli za inozemstvo so že sklenjeni in jasno je, da jih je treba izvršiti. Razen tega so nam devize vedno potrebne in čimprej jih bomo dobili, toliko boljše jih bomo izkoristili. Izvoz ladij

### DELEŽ DOMAČE MORNARICE V PROMETU Z INOZEMSTVOM



V skupnem prometu blaga z inozemstvom (izvoz, uvoz in tranzit) so v naših pristaniščih domače ladje bile udeležene l. 1939 s približno polovico, lani pa le s 35 odstotki. Delež tujih ladij je posebno velik pri uvozu. Delež naših ladij bi lahko bil tudi znatno večji v izvozu in tranzitu, do določene mere tudi pri izvozu, če bi imeli močnejšo mornarico.

Računamo, da bo mogla do l. 1961 prekomorska trgovska mornarica prevzeti spet približno 50 odstotkov skupnega prevoza blaga, ki ga izvažamo in uvažamo.

prinese devizna sredstva, brž ko je ladja končana in dobavljena, delno pa tudi že prej, z lastnimi ladjami pa je treba čakati ne samo, da so zgrajene, temveč tudi, da opravijo dolga potovanja in šele nato dotečejo pomembnejša sredstva za opravljene prevozne usluge.

Govora je o potrebi splošne in dolgoročne opredelitve, ki bi v večji meri kakor doslej šla v korist graditve domače mornarice, pri čemer ne bi popolnoma opustili dela za izvoz, posebno ko gre za nesporno ugodna naročila. M. J.

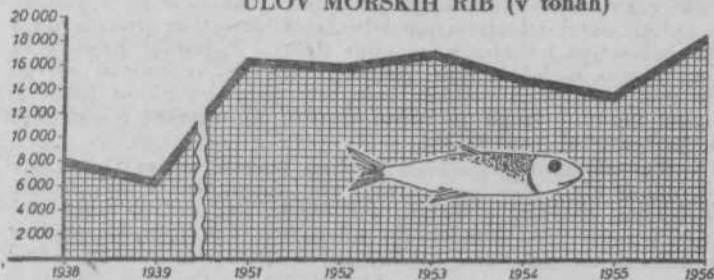
## Morje v našem gospodarstvu

V tej številki smo dali poseben poudarek vprašanju, ki se tičejo ladjedelništva in pomorskega prometa, ker so ta vprašanja aktualna in ker jim pri izdelavi perspektivnega plana popolnoma po pravici posvečamo veliko pozornost. Vendar je to samo ena izmed vej gospodarske dejavnosti, ki so povezane z morjem. Vloga morja v gospodarstvu je mnogo bolj široka, dejansko neizčrpna, ker odkrivamo z razvojem tehnike stalno nove možnosti.

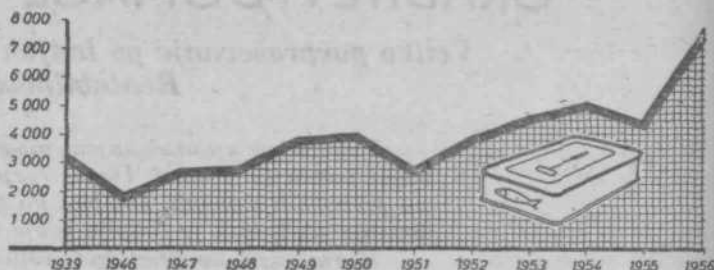
Naj opozorimo samo na nekatere važnejše momente.

Pri nas vsako leto ulovimo 15 do 20 tisoč ton morskih rib, kar pomeni približno 1 kg na prebivalca. S tem še zdaleč niso dosežene dejanske možnosti, čeprav ulovimo danes dvakrat več kakor pred vojno. Z izdelavo novih ladij, bark in opreme bi lahko naložili še mnogo več rib, ne da bi bila nevarnost, da bodo zato postale naše vode bolj siromašne. Na to dejav-

### ULOV MORSKIH RIB (v tonah)



### PROIZVODNJA RIBJIH KONSERV (v tonah)

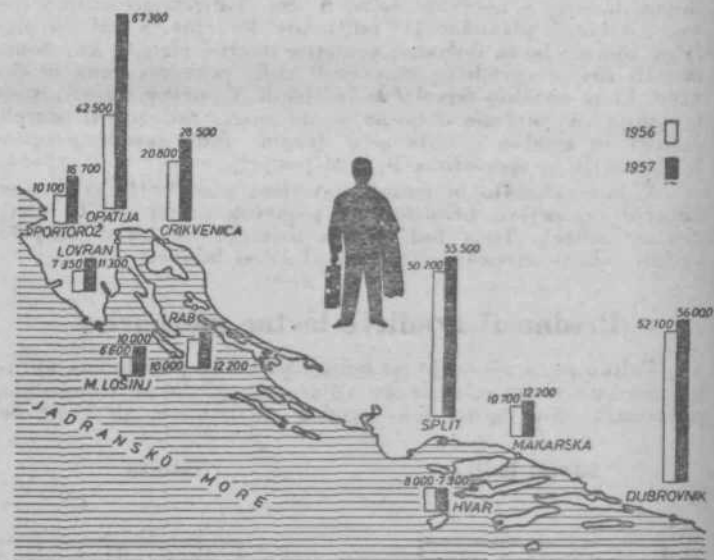


nost je vezano življenje velikega števila pomorščakov in obstoj posebnih vrst zadrug, a nanjo se naslanja tudi vsa že precej razvita industrija: ribjih konserv smo lani izdelali 7 in pol tone, skoraj dva in pol krat več kakor l. 1939.

Morje je neusahljiv vir soli. Pridelamo jo približno 40 tisoč ton na leto, s to proizvodnjo pa so spet povezane druge industrije, kakršna je na primer industrija polivinilklorida »Jugovinila«.

Velike in še vedno skromno izkoriščene možnosti nudi morje za razvoj turizma. V l. 1955 so imeli obmorski kraj 750 tisoč obiskovalcev in od tega je bilo 254 tisoč tujcev. Obisk tujih turistov pomeni za nas enega izmed važnih virov deviznih sredstev, toda obisk domačih turistov je za gospodarstvo še pomembnejši, predvsem zato, ker se tako vsako leto približno pol milijona delavcev in uslužbencev spočije in okrepi in se tako poveča njihova delovna sposobnost. Res je, za zdaj je število delavcev, ki preživljajo svoj dopust na morju, še vedno nizko v primerjavi s številom uslužbencev, z urejevanjem in izboljševanjem življenjskih pogojev delavcev pa se bo vsekakor postopno spremenilo tudi to razmerje.

### ŠTEVILO OBISKOVALCEV PRIMORSKIH KRAJEV (do konca avgusta)



V članku o graditvi domače trgovske mornarice je bilo mimogrede govora o pomenu morja za promet. Lahko pa ponovno poudarimo, da je pomorski promet najpogosteje ne samo primernejši in uspešnejši, temveč tudi cenejši in da ga je mogoče še vedno zelo razviti, čeprav že sedaj prepeljemo po morju približno 8 milijonov ton blaga ter 5 in pol milijona potnikov.

Posebno bogastvo pomeni Jadran s svojim podnebjem, ki omogoča pridelovanje cele vrste sredozemskih kultur, posebno oljk in fig, toda tudi drugih kultur.

Z vsem tem še daleč ni izčrpano vse, kar pomeni morje za gospodarstvo, posebno pa ne tisto, kar bo lahko pomenilo za nadaljnji napredek znanosti in tehnike, ki že danes uporablja energijo plime in oseke in išče načine, kako bi morje spremenilo v veliko tovarno za izdelovanje hrane.

Razumljivo je, da računamo tudi pri izdelavi perspektivnega plana gospodarskega razvoja s tem bogastvom in prednostmi Jadrana in da računamo s tem, kako bi jih čim izdatneje izkoristili.